

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii Guvernului
„Cu privire la aprobarea unor acte normative pentru
implementarea Legii nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul actului normativ este elaborat de către Grupul de lucru aprobat prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 458/2022 și în conformitate cu prevederile art. 22 al Legii nr. 110/2022 *cu privire la învățământul dual*.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul propus este elaborat cu scopul implementării prevederilor Legii nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual. În acest sens:

1. art. 8 al Legii nr. 110/2022 prevede atribuțiile Guvernului în domeniul învățământului dual precum: aprobarea structurii Registrului unităților în învățământul dual, precum și aprobare criteriilor privind conformitatea unității pentru participarea la procesul de formare profesională prin învățământ dual.

Legea nr. 110/2022 asigură reglementarea detaliată și comprehensivă a învățământului dual. Prin urmare normele prevăzute de către Hotărârea Guvernului nr. 70/2018 necesită a fi abrogate din considerentul că o bună parte din ele sunt prevăzute de Legea nr. 110/2022.

2. art. 21 alin (3) stipulează că Cheltuielile unității suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual sunt pasibile de compensare din bugetul de stat, în proporție de cel mult 50% din cheltuielile admise pentru compensare, în conformitate cu actele normative ale Guvernului.

Este de menționat că din anul 2014, în scopul susținerii investitorilor care creează noi locuri de muncă a fost elaborat Regulamentul privind mecanismul de utilizare a mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat pentru susținerea investitorilor în vederea pregătirii și instruirii personalului (cadrelor) în legătură cu crearea de noi locuri de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1002/2014. Este de specificat faptul că, acest mecanism de susținere a investitorilor care creează noi locuri de muncă este atribuit sistemului dual de învățământ și prevede pregătirea forței de muncă calificate, pe măsura necesităților angajatorilor locali, dar și a investitorilor străini, și presupune că pe parcursul studiilor, elevii instituțiilor de învățământ profesional tehnic primesc instruire teoretică și practică atât în cadrul instituției, cât și la investitorul/agentul economic partener, în condiții reale de muncă și cu achitarea remunerației de formare profesională. Drept urmare, Regulamentul în cauză prevedea posibilitatea și modalitatea compensării în proporție de 50 % din cheltuielile suportate de investitori pentru instruirea fiecărui angajat.

Menționăm faptul că, la aplicarea acestui mecanism, de către ministerul economiei, au fost depistate unele lacune ale cadrului normativ, și anume: (1) aspecte legate de noțiunea de investitor, or, învățământul dual tratează investitorul drept unitate economică - potențial angajator și element indispensabil în sistemul învățământului dual. Astfel, odată ce învățământul dual este considerat ca soluție pentru forța de muncă calificată necesară economiei reale, orice agent economic care corespunde cerințelor obligatorii stabilite în documentele normative poate fi beneficiar al compensației, (2) cheltuielile suportate de către investitori care pot fi compensate prin acest mecanism, or, unele cheltuieli ale agentului economic legate de organizarea și desfășurarea învățământului dual sunt deja deductibile din punct de vedere fiscal.

Drept rezultat, pornind de la interesul sporit al agenților economici pentru participarea la programele de studii în învățământ dual, pentru asigurarea funcționalității eficiente a învățământului dual și în scopul executării articolul 21 alin. (3) al Legii nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual, a fost elaborat Regulamentul privind mecanismul de compensare a cheltuielilor unității suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual.

Prin urmare, odată cu aprobarea unui cadru normativ complet, clar și previzibil în ceea ce privește învățământul dual s-a conturat și necesitatea evaluării prevederilor HG nr.1002/2014, or, acestea nu corespund în totalitate cadrului normativ primar care reglementează învățământul dual.

Prin aprobarea proiectului propus se urmărește reglementarea atribuțiilor Guvernului în domeniul învățământului dual privind:

- aprobarea structurii Registrului unităților în învățământul dual;
- aprobarea criteriilor privind conformitatea unității pentru participarea la procesul de formare profesională prin învățământ dual;
- reglementarea cheltuielilor unității suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual pasibile de compensare din bugetul de stat.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de Hotărâre prevede:

1. aprobarea structurii registrului unităților în învățământul dual. Conform proiectului propus, registrul unităților în învățământul dual este un sistem informațional automatizat, constituit dintr-un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale destinat înregistrării, păstrării, prelucrării și utilizării informațiilor cu privire la unitățile economice implicate în realizarea învățământului dual, este întocmit și gestionat de către Camera de Comerț și Industrie. Registrul unităților în învățământul dual este structurat în patru compartimente, care vor conține informații despre (1) Unitatea, (2) Maistru-instructor al unității, (3) Instituția de învățământ profesional tehnic, precum și despre (4) Acordurile de cooperare în învățământul dual.

Pentru fiecare compartiment proiectul reglementează modul de completare a câmpurilor din Registrul unităților în învățământul dual.

2. aprobarea criteriilor privind conformitatea unității pentru participarea la procesul de formare profesională prin învățământ dual. Conform proiectului propus, Criteriile privind conformitatea unității pentru participarea la procesul de formare profesională prin învățământ dual stabilesc cerințele minime care necesită a fi respectate de către unitate în vederea inițierii unui program de formare profesională tehnică prin învățământ dual.

Criteriile privind conformitatea unității pentru participarea la procesul de formare profesională prin învățământ dual sunt: (1) deținerea de spații și condiții corespunzătoare pentru instruirea practică a elevilor, (2) asigurarea cu personalul necesar pentru realizarea învățământului dual, (3) exercitarea atribuțiilor prevăzute de legislație în procesul de realizare a învățământului dual.

Prin intermediul criteriilor de conformitate incluse în proiect se va asigura că unitatea deține spații corespunzătoare pentru realizarea instruirii practice a elevilor din învățământul dual și are personal suficient și calificat pentru realizarea învățământului dual. Este de menționat că cel de-al treilea criteriu se va aplica doar unităților care realizează învățământul dual, iar prin intermediul acestuia se va asigura respectarea cadrului normativ prevăzut de Legea nr. 110/2022, precum și faptul că organizarea și desfășurarea învățământului dual se realizează în conformitate cu Planul de învățământ și cu curricula aprobată de către Ministerul Educației și Cercetării.

În vederea asigurării respectării criteriilor menționate Camera de Comerț și Industrie va institui Comisia de verificare a conformității, care va și constata conformitatea unității. Comisia de verificare a conformității își va desfășura activitatea în baza unei metodologii aprobate de către Camera de Comerț și Industrie.

Este de menționat că în conformitate cu prevederile proiectului Acordul de cooperare în învățământul dual poate fi încheiat în condițiile prevăzute de legislație între instituțiile de învățământ profesional tehnic și unitățile care corespund criteriilor de conformitate.

3. aprobarea Regulamentului privind mecanismul de compensare a cheltuielilor unității suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual. Regulamentul menționat:

- include dispoziții esențiale în ceea ce privește cheltuielile unității suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual pasibile compensării din bugetul de stat. Conform

proiectului propus, coordonarea procesului de administrare a mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat se realizează de către Ministerul Economiei, prin intermediul Consiliului de administrare a mijloacelor financiare alocate pentru susținerea unităților (în continuare – Consiliu) și Camera de Comerț și Industrie.

- stabilește modul de organizare a activității Consiliului, cu stabilirea expresă a atribuțiilor acestuia. Astfel, Consiliul va avea sarcina să: (1) examineze Raportul de conformare a agenților economici cerințelor pentru compensarea cheltuielilor suportate, elaborat de Camera de Comerț și Industrie; (2) aprobe lista agenților economici admiși pentru compensarea cheltuielilor suportate; (3) adopte orice altă hotărâre privind administrarea eficientă a procesului de utilizare a mijloacelor financiare alocate pentru compensarea cheltuielilor suportate.

Consiliul se propune a fi compus din 5 membri reprezentanți ai Cancelariei de Stat, Ministerului Economiei, Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Finanțelor, desemnați prin Ordinul ministrului economiei.

Conform art. 11 alin. (1) al Legii nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual, Camera de Comerț și Industrie este responsabilă de activități de suport și monitorizare a învățământului dual. În acest sens, se propune ca funcția de secretariat al Consiliului să fie exercitată de către un reprezentant al Camerei de Comerț și Industrie, care va avea un rol mai mult tehnic. Astfel, Camera de Comerț și Industrie:

i) va asigura secretariatul Consiliului prin: (1) elaborarea materialelor necesare pentru ședințele Consiliului, (2) întocmirea proceselor-verbale ale ședințelor Consiliului, (3) recepționarea cererilor unităților privind compensarea cheltuielilor suportate, (4) păstrarea documentației referitor la activitatea Consiliului;

ii) va exercita atribuții precum: (1) recepționarea cererilor unităților depuse pentru compensarea cheltuielilor suportate, în conformitate cu procedura stabilită de Regulament, (2) examinarea cererilor unităților, (3) elaborarea și prezentarea Consiliului a Raportul de conformare a unităților, precum și Raportului anual cu privire la utilizarea mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat, (4) asigurarea transferului mijloacelor financiare unităților, (5) evidența unităților care au beneficiat de mijloace financiare alocate pentru compensarea cheltuielilor suportate, precum și (6) efectuarea, la solicitarea Consiliului, a unor analize și evaluări economico-financiare referitoare la cheltuielile eligibile pentru compensare suportate de unități.

Totodată Regulamentul privind mecanismul de compensare a cheltuielilor unității suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual prevede tipurile de cheltuieli ale unităților admise pentru compensare, după cum urmează: (1) remunerația de formare profesională (fără adaosuri și sporuri), dar nu mai mult de 30% din quantumul minim garantat al salariului în sectorul real înregistrat la data suportării cheltuielilor de către unitate, (2) salariul de bază lunar al maistrului-instructor, care a instruit elevii în învățământul dual, dar nu mai mult de quantumul minim garantat al unui salariu în sectorul real înregistrat la data suportării cheltuielilor de către unitate. În cadrul unui program de formare profesională prin învățământ dual, numărul de elevi în învățământul dual îndrumați concomitent de către un maestru-instructor este de cel puțin 10 elevi, (3) taxa de studii achitată de unitate către instituția de învățământ profesional tehnic unde se instruieste elevul prin învățământul dual, dar nu mai mult de quantumul minim garantat al unui salariu în sectorul real înregistrat la data suportării cheltuielilor de către unitate, (4) cheltuielile suportate de către unități pentru instruirea psihopedagogică de cel puțin 20 de credite a maistrului-instructor, precum și (5) cheltuielile pentru organizarea învățământului dual.

Este de menționat că potrivit prevederilor art. 16 alin (2) pentru maestrul-instructor este obligatoriu a deține cel puțin 20 de credite de studii de formare psihopedagogică în cadrul instituțiilor autorizate provizoriu sau acreditate. În acest sens unitatea va avea cheltuieli suplimentare pentru realizarea învățământului dual. Totodată s-a constatat că în procesul de implementarea învățământului dual rolul maistrului-instructor este esențial, iar în condițiile în care acesta nu deține competențele necesare pentru realizarea învățământului dual, procesul de formare în întreprinderi nu poate fi desfășurat.

Cu referire la cheltuielile pentru organizarea învățământului dual acestea vor include eventuale cheltuieli suportate de către unitate pentru organizarea activităților ce țin de realizarea

învățământului dual. Acestea se vor documenta și prezenta în modul stabilit spre examinare Consiliului.

Atragem atenția asupra faptului că, mijloacele financiare alocate vor fi utilizate numai pentru compensarea cheltuielilor suportate de unitățile în învățământ dual eligibile și care la data depunerii cererii de compensare (1) nu au restanțe la bugetul public național și (2) nu se află în procedură de insolvabilitate sau de lichidare.

În vederea aprobării deciziilor de compensare a costurilor unităților prioritate vor avea profesiile/specialitățile din domeniile/ocupațiile care înregistrează cel mai mare deficit de personal/locuri vacante pe piața forței de muncă a Republicii Moldova. Deficitul de personal/locurile vacante pe piața forței de muncă sunt stabilite în baza statisticilor privind locurile vacante raportate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a Republicii Moldova.

Totodată, Regulamentul conține prevederi în ceea ce privește procesul de compensare a cheltuielilor suportate pentru fiecare elev instruit în învățământul dual. Acest mecanism a fost stabilit în vederea stimulării părților antrenate în procesul învățământului dual, precum și pentru a eficientiza resursele bugetare alocate în acest sens și a admite compensarea cheltuielilor doar pentru elevii care finalizează studiile și se angajează la agentul economic care i-a oferit instruirea practică. Astfel, se compensează cheltuielile suportate pentru fiecare elev instruit în învățământul dual, după cum urmează: (1) în cadrul programelor de formare profesională tehnică cu durata de 1 an, sunt compensate cheltuielile suportate pentru instruirea elevului în învățământul dual care a absolvit și s-a angajat la unitatea care solicită compensarea cheltuielilor suportate, în baza unui contract de muncă pe o durată de cel puțin 2 ani, (2) în cadrul programelor de formare profesională tehnică cu durata de 2 ani, sunt compensate cheltuielile suportate pentru instruirea elevului care a absolvit primul an de studii și pentru instruirea elevului care a absolvit al doilea an de studii și s-a angajat la unitatea care solicită compensarea cheltuielilor suportate, în baza unui contract de muncă pe o durată de cel puțin 2 ani.

Cererea unității pentru compensarea cheltuielilor suportate se va depune în scris la secretarul Consiliului, după absolvirea de către elev a anului de studiu, dar nu mai târziu de data de 15 septembrie a anului în care a absolvit elevul.

Modalitatea și termenul de examinare a cererilor este prevăzută de Regulament, iar lista aprobată de Consiliu a unităților admise pentru compensarea cheltuielilor suportate va fi publicată pe pagina web a Camerei de Comerț și Industrie.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Conform Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru compensarea din bugetul de stat a cheltuielilor suportate de către unități pentru organizarea și realizarea învățământului dual pentru perioada 2023-2025 sunt prevăzute, Ministerului Economiei, mijloace financiare în mărime de 10 mil. lei anual.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Conform normelor art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, se propune ca proiectul de lege să intre în vigoare la o lună din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Implementarea prevederilor proiectului va necesita elaborarea altor acte normative. În acest sens:

- Ministerul Economiei urmează să constituie Consiliul de administrare a mijloacelor financiare alocate pentru susținerea unităților;
- Camera de Comerț și Industrie urmează să aprobe o metodologie care să reglementeze activitatea Comisiei de verificare a conformității unității.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Guvernului se plasează pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării www.mec.gov.md , compartimentul Transparența decizională, precum și pe pagina web www.particip.gov.md .
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei anticorupție.
9. Constatările expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene
Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei juridice.
11. Constatările altor expertize
În conformitate cu pct. 11, sbp. 2 ¹ , lit. c) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, Analiza impactului proiectului hotărârii de Guvern a fost avizată pozitiv în data de 06.09.2022 de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Ministru

Anatolie TOPALĂ